

Bruksela, 14 maja 2019 r.
(OR. en)

9272/19

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2019/0046(NLE)

SCH-EVAL 85
MIGR 72
COMIX 264

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Data:	14 maja 2019 r.
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	8830/19
Dotyczy:	Decyzja wykonawcza Rady ustanawiająca zalecenie w sprawie wyeliminowania niedociągnięć stwierdzonych w toku przeprowadzonej w 2018 r. oceny stosowania przez Szwajcarię dorobku Schengen w dziedzinie powrotów

Delegacje otrzymują w załączeniu decyzję wykonawczą Rady ustanawiającą zalecenie w sprawie wyeliminowania niedociągnięć stwierdzonych w toku przeprowadzonej w 2018 r. oceny stosowania przez Szwajcarię dorobku Schengen w dziedzinie powrotów. Decyzja ta została przyjęta przez Radę na posiedzeniu w dniu 14 maja 2019 r.

Zgodnie z art. 15 ust. 3 rozporządzenia Rady (UE) nr 1053/2013 z dnia 7 października 2013 r. zalecenie to zostanie przekazane Parlamentowi Europejskiemu i parlamentom narodowym.

Decyzja wykonawcza Rady ustanawiająca

ZALECENIE

w sprawie wyeliminowania niedociągnięć stwierdzonych w toku przeprowadzonej w 2018 r. oceny stosowania przez Szwajcarię dorobku Schengen w dziedzinie powrotów

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) nr 1053/2013 z dnia 7 października 2013 r. w sprawie ustanowienia mechanizmu oceny i monitorowania w celu weryfikacji stosowania dorobku Schengen oraz uchylecia decyzji komitetu wykonawczego z dnia 16 września 1998 r. dotyczącej utworzenia Stałego Komitetu ds. Oceny i Wprowadzania w Życie Dorobku Schengen¹, w szczególności jego art. 15,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Niniejsza decyzja ustanawiająca zalecenie ma na celu przedstawienie działań naprawczych, których wdrożenie zaleca się Szwajcarii w celu wyeliminowania niedociągnięć stwierdzonych w toku przeprowadzonej w 2018 r. oceny stosowania dorobku Schengen w dziedzinie powrotów. W wyniku przeprowadzonej oceny decyzją wykonawczą Komisji C(2019) 430 przyjęto sprawozdanie zawierające ustalenia i opinie, wymieniające najlepsze praktyki oraz wskazujące niedociągnięcia.
- (2) Za dobrą praktykę należy uznać – o ile zapewniona jest pełna zgodność z wymogami dotyczącymi bezpieczeństwa danych osobowych – wykorzystanie nowoczesnego, dostosowanego do potrzeb, przenośnego sprzętu technicznego przez służby policyjne kantonu Zurych, pozwalającego stosować oprogramowanie ułatwiające szybką identyfikację obywateli państw trzecich przez porównanie danych biometrycznych i przeszukiwanie baz danych na miejscu.

¹ Dz.U. L 295 z 6.11.2013, s. 27.

- (3) W celu zapewnienia zgodności z dorobkiem Schengen w dziedzinie powrotów, w szczególności z normami i procedurami ustanowionymi w dyrektywie 2008/115/WE², należy priorytetowo potraktować wdrożenie zaleceń nr 1, 2, 4, 5, 6, 11, 12, 14, 15, 18 i 20.
- (4) Należy podjąć wszelkie niezbędne kroki w celu zagwarantowania powrotu nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich w sposób skuteczny i proporcjonalny.
- (5) Niniejszą decyzję ustanawiającą zalecenie należy przekazać Parlamentowi Europejskiemu i parlamentom państw członkowskich. Zgodnie z art. 16 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1053/2013 w terminie trzech miesięcy od przyjęcia zalecenia oceniane państwo członkowskie opracowuje plan działania zawierający wszystkie zalecenia w celu wyeliminowania niedociągnięć wymienionych w sprawozdaniu z oceny i przekazuje ten plan Komisji i Radzie,

NINIEJSZYM ZALECA

by Konfederacja Szwajcarska:

1. dostosowała treść decyzji nakazujących powrót wydawanych przez właściwe organy, w tym organy kantonalne, tak aby systematycznie i wyraźnie stwierdzać lub uznawać, że pobyt obywatela państwa trzeciego jest nielegalny, oraz nakładać lub stwierdzać zobowiązanie do powrotu, zgodnie z wymogami określonymi w art. 6 ust. 1 dyrektywy 2008/115/WE w związku z art. 3 pkt 4 tej dyrektywy;
2. zmieniła odpowiednie przepisy prawa szwajcarskiego w celu zapewnienia, by decyzje nakazujące powrót wydawane przebywającym nielegalnie obywatelom państw trzecich, w tym osobom, które otrzymały taką decyzję w następstwie odmownej decyzji w sprawie ich wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, nakładały wyraźne zobowiązanie do opuszczenia Szwajcarii w celu powrotu do państwa trzeciego, w rozumieniu definicji powrotu określonej w art. 3 pkt 3 dyrektywy 2008/115/WE; niezwłocznie podjęła działania w celu odpowiedniego dostosowania obowiązującej praktyki;

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich (Dz.U. L 348 z 24.12.2008, s. 98).

3. podjęła działania w celu zapewnienia, by, zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej³, wykonywanie decyzji nakazujących powrót wydawanych obywatelom państw trzecich, którzy – choć są już objęci decyzją nakazującą powrót – składają wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, który zostaje odrzucony przez właściwe organy, zostało wznowione na etapie, na którym zostało wstrzymane, jak tylko wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej zostanie odrzucony w pierwszej instancji; w tym celu zaprzestała praktyki wydawania nowych decyzji nakazujących powrót w takich przypadkach;
4. niezwłocznie wprowadziła środki w celu zapewnienia, by decyzje nakazujące powrót małoletnich, którzy są członkami rodziny obywateli państw trzecich podlegających zobowiązaniu do powrotu, zawierały uzasadnienie faktyczne i prawne w odniesieniu do małoletniego, którego dotyczy decyzja, zgodnie z art. 12 ust. 1 dyrektywy 2008/115/WE; takie warunki należy spełnić, zarówno jeżeli małoletni podlega indywidualnej decyzji nakazującej powrót, jak i w przypadkach, gdy małoletni podlega decyzji nakazującej powrót skierowanej do jego rodziców;
5. przeprowadziła kompleksową ocenę szczególnych okoliczności każdego przypadku, aby ustalić rzeczywistą długość terminu dobrowolnego wyjazdu wyznaczonego nielegalnie przebywającym obywatelom państw trzecich podlegającym zobowiązaniu do powrotu; w tym celu zaprzestała praktyki polegającej na systematycznym wyznaczaniu trzydziestodniowego terminu dobrowolnego wyjazdu, niezależnie od indywidualnych okoliczności;
6. wprowadziła środki w celu zapewnienia, aby – po przeprowadzeniu kompleksowej oceny szczególnych okoliczności każdego przypadku – właściwe organy nie wyznaczały systematycznie terminu dobrowolnego wyjazdu nielegalnie przebywającym obywatelom państw trzecich lub wyznaczały termin krótszy niż siedem dni, jeżeli warunki określone w art. 7 ust. 4 dyrektywy 2008/115/WE zostały spełnione, w szczególności jeżeli odnośni obywatele państw trzecich stanowią zagrożenie dla porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub bezpieczeństwa narodowego;

³ Wyrok w sprawie C-601/15 PPU, *J.N.*, ECLI:EU:C:2016:84.

7. zapewniła, aby decyzje w sprawie legalności pobytu obywateli państw trzecich były podejmowane bez zbędnej zwłoki przez właściwe organy we wszystkich przypadkach, gdy obywatele państw trzecich zostali zatrzymani, zgodnie z art. 6 dyrektywy 2008/115/WE, zgodnie z wykładnią Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej⁴. W szczególności podjęła działania w celu zapewnienia, by termin wyznaczony przez odpowiednie organy obywatelom państw trzecich w celu przedłożenia możliwych uwag dotyczących legalności ich pobytu nie prowadził do nieuzasadnionego opóźnienia wydania decyzji nakazującej powrót lub innych decyzji, w szczególności jeżeli takie informacje zostały już zgromadzone lub są bezpośrednio dostępne z innych źródeł lub procedur;
8. zmieniła odpowiednie przepisy prawa szwajcarskiego, aby zapewnić ich zgodność z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczącym kryminalizacji nielegalnego pobytu w kontekście procedur wszczętych zgodnie z dyrektywą 2008/15/WE; podjęła działania w celu odpowiedniego dostosowania obowiązującej praktyki;
9. w odniesieniu do małoletnich bez opieki wprowadziła środki w celu zapewnienia, by właściwe organy wydawały decyzję nakazującą powrót lub udzielały zezwolenia na pobyt, przy należyтым uwzględnieniu dobra dziecka zgodnie z art. 5 dyrektywy 2008/115/WE; zapewniła, aby przed wydaniem decyzji nakazującej powrót w takich przypadkach odpowiedni organ udzielał zawsze pomocy, zgodnie z art. 10 ust. 1 tej samej dyrektywy;
10. wprowadziła środki w celu zapewnienia, by po wydaniu decyzji nakazującej powrót w odniesieniu do małoletniego bez opieki, po należyтым uwzględnieniu czynników przedstawionych w art. 5 dyrektywy 2008/115/WE i spełnieniu warunków określonych w art. 10 tej dyrektywy, odpowiedzialne organy wprowadzały wszystkie konieczne i proporcjonalne środki, aby wykonać taką decyzję, w tym w przypadkach gdy małoletni bez opieki nie jest skłonny opuścić kraju dobrowolnie;

⁴ Wyrok w sprawie C-329/11, *Achughbaban*, ECLI:EU:C:2011:807.

11. zmieniła odpowiednie przepisy prawa szwajcarskiego lub dyrektywy wykonawcze, aby ustanowić obiektywne i wiążące kryteria pozwalające określić, czy istnieje ryzyko ucieczki obywatela państwa trzeciego, w szczególności do celów stwierdzenia, czy należy wyznaczyć termin dobrowolnego wyjazdu; podjęła działania w celu odpowiedniego dostosowania obowiązującej praktyki;
12. ustanowiła skuteczne programy wspomaganego dobrowolnego powrotu, aby zapewnić wsparcie również obywatelom państw trzecich, którzy nie złożyli wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, z zastrzeżeniem zasad dotyczących dostępu i kwalifikowalności ustanowionych na mocy prawa krajowego;
13. określiła jasne zasady gwarantujące, że decyzje nakazujące powrót oraz, w stosownych przypadkach, zakazy wjazdu mogą być wydawane przebywającym nielegalnie obywatelom państw trzecich zatrzymanym podczas odprawy przy wyjeździe na granicy zewnętrznej, na podstawie indywidualnej oceny i z poszanowaniem zasady proporcjonalności;
14. zmieniła przepisy prawa krajowego oraz niezwłocznie wprowadziła środki w celu zapewnienia, aby przetrzymywanie do celów wydalenia odbywało się w praktyce i z reguły w specjalnych ośrodkach detencyjnych oraz aby zakłady karne były wykorzystywane w tym celu jedynie w wyjątkowych przypadkach, jak przewidziano w art. 16 ust. 1 dyrektywy 2008/115/WE; jeżeli zaistnieje konieczność wykorzystania zakładu karnego, zapewniła oddzielenie od zwykłych więźniów za pomocą odpowiednich środków, które w pełni odzwierciedlają administracyjny charakter przetrzymywania, na przykład środków innych niż zamykanie obywateli państw trzecich w ich celach;
15. zwiększyła dostępność miejsc przetrzymywania przebywających nielegalnie obywateli państw trzecich, w szczególności mężczyzn, w specjalnych ośrodkach przez dostosowanie wielkości ośrodków do rzeczywistych potrzeb, z myślą o wspieraniu i wzmacnianiu skutecznego i proporcjonalnego wykonywania decyzji nakazujących powrót zgodnie z art. 8 ust. 1 dyrektywy 2008/115/WE;

16. zapewniła, aby w regionalnym zakładzie karnym w Thun system przetrzymywania nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich objętych procedurą powrotu umożliwiał im spędzanie większej ilości czasu poza celami, aby do cel docierało wystarczająco dużo światła dziennego oraz aby dostępna była odpowiednia przestrzeń na zewnątrz; stosowała mniej inwazyjne metody niż przeszukiwanie wymagające rozebrania się do naga w trakcie procedury przyjmowania w regionalnym zakładzie karnym w Thun;
17. zapewniła, aby w regionalnym zakładzie karnym w Thun stale obecna była wystarczająca liczba dobrze wyszkolonego personelu posiadającego umiejętność reagowania na potrzeby nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich znajdujących się ośrodkach detencyjnych, jak również rodzin, kobiet i małoletnich, aby zagwarantować zarówno bezpieczeństwo w ośrodku, jak i codzienną pomoc dla osób przetrzymywanych;
18. zapewniła, aby rodzinom bez dzieci przetrzymywanym w zakładzie karnym w porcie lotniczym w Zurychu przyznawano oddzielne pomieszczenie gwarantujące odpowiedni poziom prywatności, zgodnie z art. 17 ust. 2 dyrektywy 2008/115/WE, oraz aby nie rozdzielano systematycznie dwóch członków rodziny;
19. zmodyfikowała system obowiązujący nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich, którzy są przetrzymywani w specjalnym obiekcie w porcie lotniczym w Zurychu w celu zapewnienia, by cele były zamykane przez najkrótszy stosowny okres w ciągu dnia, w szczególności aby osoby przetrzymywane nie przebywały zamknięte w swoich celach przez czas dłuższy niż jeden cały dzień w tygodniu; zapewniła, aby osoby zatrzymane dysponowały większą przestrzenią życiową w pomieszczeniach tego zakładu karnego;
20. zmodyfikowała system obowiązujący nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich, którzy są przetrzymywani w regionalnym zakładzie karnym w Bernie w celu zapewnienia, by cele były zamykane przez najkrótszy stosowny okres w ciągu dnia; zapewniła, aby osoby zatrzymane dysponowały większą przestrzenią życiową w pomieszczeniach tego zakładu karnego.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Rady
Przewodniczący*